

4.6. Poważne awarie

4.6.1. Stan wyjściowy

Na terenie Gminy Złotów wg informacji WIOŚ brak jest zakładów zaklasyfikowanych do zwiększonego albo dużego ryzyka (Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9.04.2002 w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – Dz.U. nr 58, poz. 535) lub stanowiących potencjalne źródło wystąpienia awarii przemysłowej.

W miejscowości Franciszkowo znajduje się m.in. mogilnik wyposażony w 9 silosów betonowych, wypełnionych odpadami opakowań po środkach ochrony roślin, przeterminowanymi pestycydami i popiołami po termicznej likwidacji pestycydów.

W 2002 roku na terenie gminy miało miejsce 8 zdarzeń, podczas których zużyto 35 kg neutralizatorów (8,3% ilości użytych z terenu całego powiatu) i zanotowano tylko 4 pożary.

4.6.2. Cel średniookresowy i kierunki działań do 2011 roku

Cel:

Eliminowanie i zmniejszanie skutków dla mieszkańców i środowiska z tytułu poważnych awarii

Obowiązki związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej, a także wojewodzie. Szczegółowy opis obowiązków podaje ustawa Prawo ochrony środowiska. Ważne jest również ograniczanie skutków awarii, którym towarzyszy wyciek substancji ropopochodnych i innych szkodliwych dla środowiska oraz ludzi.

Kierunki działań:

- Wykreowanie właściwych zachowań mieszkańców w sytuacji wystąpienia awarii przemysłowej lub zagrożenia w wyniku transportu materiałów niebezpiecznych.

5. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE SUROWCÓW, MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII

5.1. Kształtowanie stosunków wodnych

5.1.1. Stan wyjściowy

Na terenie Gminy Złotów powierzchnia obszarów zmeliorowanych wynosi 7535 ha (w tym 5090 ha – zdrenowanych).

W większości urządzenia melioracyjne są utrzymywane przez 10 spółek wodnych. Osiem spółek wodnych zrzeszonych jest w Rejonowym Związku Spółek Wodno – Melioracyjnych w Złotowie. Pozostałe dwie spółki - Spółka Wodna Stawnica prowadzi konserwację urządzeń melioracji szczegółowych poza strukturą Rejonowego Związku.

5.1.2. Cele średniookresowe i kierunki działań do 2011 roku

Cele:

Budowa i właściwe utrzymywanie urządzeń melioracji szczegółowej i podstawowej

Ze względu na dekapitalizację urządzeń melioracyjnych i potrzebę wykonania nowych melioracji, w najbliższych latach będzie następowała bieżąca odbudowa, modernizacja i konserwacja urządzeń melioracyjnych oraz budowa nowych melioracji. Na terenie Gminy Złotów melioracje nowe będą dotyczyć powierzchni 9495 ha, odbudowy i modernizacji – 2377 ha. Łączne koszty przewidziane na realizację tych inwestycji to około – 64 101 tys. zł. (opracowano: WOŚRiL Starostwo Powiatowe).

Kierunki działań

- Poprawa warunków retencyjnych poprzez budowę i bieżącą konserwację zbiorników retencyjnych,
- Bieżąca konserwacja cieków powierzchniowych,

5.2. Wykorzystanie energii odnawialnej

5.2.1. Stan wyjściowy

Średni wskaźnik produkcji energii ze źródeł odnawialnych w Unii Europejskiej wynosi 5,8% w ogólnej produkcji energii. Dla Polski wskaźnik ten wynosi 2,8%. W strukturze źródeł energii odnawialnej dominuje energia z biomasy, energia wodna i inne źródła.

W Gminie Złotów na rzece Łużance zlokalizowana jest elektrownia wodna (miejscowość Stare Dzierżąno). Ponadto w przedsiębiorstwie „KLON” Sp. z o.o. Nowa Święta, stosowane są odpady z mechanicznej obróbki drewna.

5.2.2. Cel średniookresowy i kierunki działań do 2011 roku

Cel:

Promocja i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii

Polityka ekologiczna państwa zakłada do 2010 roku co najmniej podwojenie w stosunku do 2000 roku wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Jest to zgodne z polityką Unii Europejskiej.

Szansą dla regionu będzie wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, związanych z lokalną bazą surowców. Strategia Powiatu Złotowskiego w dziale EKOLOGIA zakłada promocję i wykorzystywanie naturalnych źródeł energii (słońce, woda, wiatr) w ramach „tworzenia warunków do rozwoju alternatywnych nośników energii”. Ostatnio coraz częściej korzysta się w lokalnych kotłowniach z energii biomasy (zrębki drewna, słoma). Do celów energetycznych może być wykorzystywana także energia takich roślin, jak wierzba czy malwa pensylwańska oraz biogaz powstający w wyniku fermentacji odpadów z produkcji zwierzęcej.

Kierunki działań

- Promowanie projektów dotyczących wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i niekonwencjonalnych,
- Identyfikacja obszarów pod uprawy energetyczne,
- Propagowanie działań na rzecz zmiany paliw nieekologicznych na paliwa przyjazne środowisku.

6. PRZEDSIĘWZIĘCIA PRZEWDZIANE DO REALIZACJI W LATACH 2004 – 2007

6.1. Edukacja ekologiczna

Tabela 6.1. Edukacja ekologiczna - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 – 2007

EDUKACJA EKOLOGICZNA						
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Bieżące informowanie na stronach www. Gminy o stanie środowiska w gminie i podejmowanie działań na rzecz jego ochrony				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Brak kosztów dodatkowych				
2	Przedsięwzięcie	Edukacja ekologiczna w Gminie				
	Jednostki realizujące	Gmina, Szkoły, Przedszkola, PKE				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	Razem
	Źródła finansowania	GFOŚiGW, budżety szkół i przedszkoli, WFOŚiGW				
3	Przedsięwzięcie	Konkurs „Piękna Wieś – dziełem jej mieszkańców”				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	Razem
	Źródła finansowania	Środki gminy				
4	Przedsięwzięcie	Realizacja programów edukacji ekologicznej przez Nadleśnictwo Lipka na terenie m.in. Gminy Złotów				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Lipka*				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	Razem
	Źródła finansowania	Nadleśnictwo Lipka				
5	Przedsięwzięcie	Utrzymanie Ośrodka Edukacyjnego				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Złotów*				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	Razem
	Źródła finansowania	WFOŚ Nadleśnictwo				
Koszty pozainwestycyjne w latach 2004 – 2007 -128,0 tys. PLN						

* - nie ujęto w podsumowaniu - koszty dotyczą całego obszaru Nadleśnictw (kilka gmin)

EDUKACJA EKOLOGICZNA						
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Dokończenie budowy „Ośrodka Edukacji Przyrodniczo-Leśnej i Ekologicznej” przy Nadleśnictwie Złotów				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Złotów*				
	Lata realizacji	2003-2005				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	48,5%-WFOŚ, 48,5%-Nadleśnictwo 3%-PFOŚiGW				

* nie ujęto w podsumowaniu - koszty dotyczą całego obszaru Nadleśnictw (kilka gmin)

6.2. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody

Tabela 6.2. Ochrona przyrody i krajobrazu – przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 – 2007

OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU						
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Promowanie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych w gminie				
	Jednostki realizujące	Gmina, Starostwo Powiatowe, ODR				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	
2	Przedsięwzięcie	Program ochrony środowiska dla Gminy Złotów				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2003-2004				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	7,2				7,2
3	Przedsięwzięcie	Wykorzystanie Związku Gmin Krajny do rozwoju współpracy w zakresie promocji regionu i informacji				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	
4	Przedsięwzięcie	Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza oraz program ochrony mokradel w gminie Złotów				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2004-2007				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania		12,0			12,0
5	Przedsięwzięcie	Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza na terenach Nadleśnictw				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwa				
	Lata realizacji	2004-2007				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	t.d.o.	t.d.o.	t.d.o.	t.d.o.	
6	Przedsięwzięcie	Objęcie ochroną kompleksową obszarów szczególnie cennych przyrodniczo				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwa				
	Lata realizacji	2004-2007				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	t.d.o.	t.d.o.	t.d.o.	t.d.o.	
7	Przedsięwzięcie	Współpraca z organizacjami pozarządowymi o charakterze proekologicznym oraz promocja LP				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Lipka*				
	Lata realizacji	Ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007	2004	2005	2006	2007	razem

	(w tys. PLN)	30,0	30,0	30,0	30,0	120,0
	Źródła finansowania	Własne				
Koszty pozainwestycyjne w latach 2004 – 2007 – 19,2 tys. PLN						

* - nie ujęto w podsumowaniu - koszty dotyczą całego obszaru Nadleśnictwa (kilka gmin)

OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU						
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Budowa części ścieżki rowerowej Złotów - Błękit				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2004-2005				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	5,0	5,0			10,0
		Środki własne				
2	Przedsięwzięcie	Remont i wyposażenie obiektów rekreacyjno-sportowych przy Środowiskowej Hali Sportowej w Świętej wraz z oznakowaniem obiektu i ścieżki rowerowej				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2005				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania			176,645		176,645
		50% Budżet Gminy, środki pomocowe				
3	Przedsięwzięcie	Rozbudowa i utrzymanie istniejącej bazy turystycznej, wyznaczenie szlaków turystyki konnej				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Lipka*				
	Lata realizacji	2004-2007				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	30,0	30,0	30,0	30,0	120,0
		Nadleśnictwo, inwestorzy				
4	Przedsięwzięcie	Utrzymanie i budowa pól biwakowych i miejsc parkingowych				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Złotów				
	Lata realizacji	2004-2007				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	30,0	60,0	80,0	100,0	270,0
		Nadleśnictwo, inwestorzy				
5	Przedsięwzięcie	Tworzenie gospodarstw ekologicznych				
	Jednostki realizujące	Rolnicy				
	Lata realizacji	Ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania			b.d.		
		Koszty własne rolników				
6	Przedsięwzięcie	Pielęgnacja i konserwacja istniejących obiektów i form ochrony przyrody				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	Ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania			wg potrzeb		
		Własne gminy				
Koszty inwestycyjne w latach 2004 – 2007 - 456,645. tys. PLN						

* - nie ujęto w podsumowaniu - koszty dotyczą całego obszaru Nadleśnictwa (kilka gmin)

6.3. Ochrona lasów

Tabela 6.3. Ochrona lasów - Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 – 2007

OCHRONA LASÓW		
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE		
1	Przedsięwzięcie	Ustalenie lokalizacji zalesień i zadrzewień w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2004				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Brak kosztów dodatkowych				
		-				
	Koszty pozainwestycyjne w latach 2004 - 2007 -	0,0 tys. PLN				

OCHRONA LASÓW						
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Zalesianie gruntów porolnych				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Złotów				
	Lata realizacji	2004-2007				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Nadleśnictwo				
		50,0	50,0	70,0	70,0	240,0
2	Przedsięwzięcie	Sprzątanie lasu, usuwanie dzikich wysypisk				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwa				
	Lata realizacji	Ciągłe				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Środki budżetowe, środki własne Lasów Państwowych				
		t.d.o.	t.d.o.	t.d.o.	t.d.o.	
3	Przedsięwzięcie	Realizacja bieżących zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z potrzebami hodowlanymi				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwa				
	Lata realizacji	Ciągłe				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Środki budżetowe, środki własne Lasów Państwowych				
		Koszty zgodnie z planami ochrony				
	Koszty inwestycyjne w latach 2004 - 2007	- 240,0 tys. PLN				

6.4. Ochrona gleb

Tabela 6.4. Ochrona gleb - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 – 2007

OCHRONA GLEB						
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Egzekwowanie szczegółowych harmonogramów nawożenia gnojowicą w poszczególnych fermach hodowlanych				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Brak kosztów dodatkowych				
		-				
	Koszty pozainwestycyjne w latach 2004 – 2007 -	0,0 tys. PLN				

OCHRONA GLEB						
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Całkowita likwidacja składowiska odpadów niebezpiecznych (mogilnika) we Franciszkanie				
	Jednostki realizujące	Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski				
	Lata realizacji	2004				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	5% PFOŚiGW (81,524 zł) 95% - Urząd Marszałkowski				
		1630,485				1630,485

2	Przedsięwzięcie	Odbudowa śródpolnych remiz i nowe nasadzenia				
	Jednostki realizujące	Gmina, Nadleśnictwa				
	Rodzaj przedsięwzięcia	własne				
	Lata realizacji	2001-2010				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	t.d.o.	t.d.o.	t.d.o.	t.d.o.	
3	Przedsięwzięcie	Prace związane z utrzymaniem sprawności sieci melioracyjnej oraz regulacje cieków				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Złotów*				
	Lata realizacji	2004-2011				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	50,0	50,0	50,0	50,0	200,0
		Własne Nadleśnictwa				
Koszty inwestycyjne w latach 2004 – 2007 - 1630,49 tys. PLN						

* nie ujęto w podsumowaniu - koszty dotyczą całego obszaru Nadleśnictwa (kilka gmin)

6.5. Ochrona zasobów kopalin

Tabela 6.5. Ochrona zasobów kopalin - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 – 2007

OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN						
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Rekultywacja terenów powyrobiskowych				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Lipka*				
	Lata realizacji	2004-2007				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	10,0	15,0	15,0	10,0	50,0
		Środki własne				
Koszty inwestycyjne w latach 2004 - 2007 - t.d.o.						

* nie ujęto w podsumowaniu - koszty dotyczą całego obszaru Nadleśnictwa (kilka gmin)

6.6. Ochrona i jakość wód

Tabela 6.6.1. Ochrona i jakość wód – zaopatrzenie w wodę - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 – 2007

ZAOPATRZENIE W WODĘ						
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Prowadzenie bieżącej rejestracji i kontroli właścicieli nielegalnych podłączeń wodociągowych i wydawanie oraz egzekwowanie odpowiednich decyzji administracyjnych				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	
		Koszty poza inwestycyjne w latach 2004 - 2007 - 0,0 tys. PLN				

ZAOPATRZENIE W WODĘ						
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Budowa SUW w Kaczochach				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2004				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
		621,0				621,0

	Źródła finansowania	521,0 – Budżet Gminy, 100,0 – kredyty i pożyczki				
2	Przedsięwzięcie	Budowa sieci tranzytowej Święta - Wąsosz				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2004				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
		543,052				543,052
	Źródła finansowania	164,6 – Budżet Gminy, 75% SAPARD				
3	Przedsięwzięcie	Dokończenie budowy sieci wodociągowej Międzybłocia				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2004				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
		385,919				385,919
	Źródła finansowania	96,48 – Budżet Gminy, 75% SAPARD				
4	Przedsięwzięcie	Budowa sieci wodociągowej tranzytowej Buntowo – Sławianowo, Sławianowo – Kaczochoy, Stare Dzierżążno – Stawnica, Święta-PGO (Ogrodnictwo), oraz budowa sieci wodociągowej w miejscowościach: Kleszczyna, Skic, Sławianówko, Rudna, Sławianowo, Buntowo, Bługowo				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2004-2007				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
					1720,03	1720,03
	Źródła finansowania	Gmina Złotów, fundusze pomocowe				
Koszty inwestycyjne w latach 2004 – 2007 - 3270,0 tys. PLN						

Tabela 6.6.2. Ochrona i jakość wód - gospodarka ściekowa - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 – 2007

GOSPODARKA ŚCIEKOWA						
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Prowadzenie bieżącej rejestracji i kontroli odprowadzania i gromadzenia ścieków, w tym bieżąca identyfikacja właścicieli nielegalnych podłączeń i wydawanie oraz egzekwowanie odpowiednich decyzji administracyjnych				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	ciągle				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
		b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.
	Źródła finansowania	-				
2	Przedsięwzięcie	Wprowadzenie zapisów w planie zagospodarowania przestrzennego chroniących obszary szczególnie wrażliwe przed zainwestowaniem i rygorystyczne przestrzeganie tych zapisów.				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2004 - ...				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
		b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.	b.k.d.
	Źródła finansowania	-				
3	Przedsięwzięcie	Opracowanie projektu modernizacji oczyszczalni ścieków w Pieczynku oraz opracowanie projektu sieci kanalizacyjnej Błękwit, Klukowo, Zalesie, Nowy Dwór, Franciszkowo, Stare Dzierżążno, Nowiny				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2005				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
			150,0	50,0		200,0
	Źródła finansowania	-				

Koszty pozainwestycyjne w latach 2004 - 2007 - 20 0,0 tys.PLN

GOSPODARKA ŚCIEKOWA						
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Dokończenie kanalizacji sanitarnej, grawitacyjnej i ciśnieniowej wraz z przepompownią ścieków we wsi Górzna – etap II i III				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2004				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	26,713 – Budżet Gminy, 863,057 – SAPARD, WFOŚ				
2	Przedsięwzięcie	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Pieczynku, budowa sieci kanalizacyjnej w Błękwicze, Klukowie, Zalesiu, Nowym Dworze, Franciszkowie, Starym Dzierżynie, Nowinach; budowa oczyszczalni ścieków w Kaczościach i podłączenie miejscowości: Kleszczyna, Skic, Buntowo, Bługowo, Rudna, Sławianówko, Sławianowo, Kaczochoy, Nowa Święta, Wąsosz, Kaczochoy				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2005-2007				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Budżet Gminy, środki pomocowe				
3	Przedsięwzięcie	Budowa przydomowych oczyszczalni (10 obiektów)				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Lipka				
	Lata realizacji	2004-2011				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Własne Nadleśnictwa, indywidualne				
Koszty inwestycyjne w latach 2004 - 2007 - 6580,0 tys.PLN						

6.7. Jakość powietrza atmosferycznego

Tabela 6.7. Jakość powietrza atmosferycznego - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 – 2007

JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO						
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Promowanie budownictwa stosującego materiały energooszczędne				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Brak kosztów dodatkowych				
2	Przedsięwzięcie	Upowszechnianie komunikacji zbiorowej				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów, Szkoły				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Brak kosztów dodatkowych				
3	Przedsięwzięcie	Promowanie proekologicznych środków transportu				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów, Szkoły				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Brak kosztów dodatkowych				

JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO						
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE						
1	<i>Przedsięwzięcie</i>	<i>Wymiana pieca węglowego na olejowy w Publicznej Szkole Podstawowej Górzna</i>				
	Jednostki realizujące	PSP Górzna				
	Lata realizacji	2004-2005				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Gmina Złotów				
2	<i>Przedsięwzięcie</i>	<i>Modernizacja kotłowni i systemów grzewczych w obiektach i osadach Nadleśnictwa</i>				
	Jednostki realizujące	Nadleśnictwo Lipka*				
	Lata realizacji	2004-2007				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	50% własne Nadleśnictwa 50% -obce				
Koszty pozainwestycyjne w latach 2004 – 2007					- 50,0 tys. PLN	

* nie ujęto w podsumowaniu - koszty dotyczą całego obszaru Nadleśnictwa (kilka gmin)

6.8. Hałas

Tabela 6.8. Hałas - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 – 2007

HAŁAS						
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE						
1	<i>Przedsięwzięcie</i>	<i>Wprowadzenie zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego sprzyjających ograniczeniu zagrożenia środowiska hałasem</i>				
	Jednostki realizujące	Gmina				
	Lata realizacji	2004				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Brak kosztów dodatkowych				
Koszty pozainwestycyjne w latach 2004 - 2007					- 0,0 tys. PLN	

HAŁAS						
PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNE						
1	<i>Przedsięwzięcie</i>	<i>Wprowadzanie pasów wielowarstwowej zieleni izolacyjnej</i>				
	Jednostki realizujące	Gmina, Zarządy Dróg				
	Lata realizacji	ciągle				
	Koszty w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Własne gminy, własne Zarządów Dróg				
Koszty inwestycyjne w latach 2004 - 2007					- 0,0 tys. PLN	

6.9. Poważne awarie

Tabela 6.9. Poważne awarie - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 - 2007

POWAŻNE AWARIE					
PRZEDSIĘWZIĘCIA POZAINWESTYCYJNE					
1	<i>Przedsięwzięcie</i>	<i>Systematyczna kontrola pojazdów do transportu materiałów niebezpiecznych</i>			
	Jednostki realizujące	Policja, Inspekcja Ruchu Drogowego			
	Lata realizacji	ciągle			
	Koszty w latach 2004 – 2007	2004	2005	2006	2007

	(w tys. PLN)	Brak kosztów dodatkowych				
	Źródła finansowania					
2	Przedsięwzięcie	Aktualizacja tras optymalnego przewozu materiałów niebezpiecznych				
	Jednostki realizujące	Wojewoda, Zarządy Dróg				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Brak kosztów dodatkowych				
3	Przedsięwzięcie	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia				
	Jednostki realizujące	Szkoły, Gmina Złotów, pozarządowe organizacje				
	Rodzaj przedsięwzięcia	koordynowane				
	Lata realizacji	ciągłe				
	Koszty w latach 2004 – 2007 (w tys. PLN)	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Brak kosztów dodatkowych				
		PFOŚiGW, GFOŚiGW				
Koszty pozainwestycyjne w latach 2004 - 2007 - 0,0 tys. PLN						

6.10. Wykorzystanie energii odnawialnej

Tabela 6.10. Wykorzystanie energii odnawialnej - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2004 - 2007

WYKORZYSTANIE ENERGII ODNAWIALNEJ						
DZIAŁANIA POZAINWESTYCYJNE						
1	Przedsięwzięcie	Promowanie projektów dotyczących wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i niekonwencjonalnych				
	Jednostki realizujące	Gmina Złotów				
	Lata realizacji	2004.....				
	Koszty w latach 2004 - 2007	2004	2005	2006	2007	razem
	Źródła finansowania	Brak kosztów dodatkowych				
		Koszty pozainwestycyjne w latach 2004 - 2007 - 0,0 tys. PLN				

7. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM

7.1. Wprowadzenie

Finansowanie (rozdz.8) stanowi jeden z ważniejszych instrumentów realizacji programu ochrony środowiska, ale nie jedyny. Bardzo istotne w procesie wdrażania programu jest właściwe wykorzystanie rozwiązań o charakterze organizacyjnym, uwzględniających zasady zrównoważonego rozwoju. Stąd wynika potrzeba sformułowania w niniejszym "Programie..." zasad zarządzania środowiskiem. Trzeba przy tym pamiętać, że zarządzanie środowiskiem - również w kontekście integracji z Unią Europejską - nie jest wyłączną domeną służb ochrony środowiska. Chodzi o to, aby w procesie wdrażania programu ochrony środowiska uczestniczyli przedstawiciele różnych branż i gałęzi gospodarki oraz sfery życia społecznego, a ich działania były zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Niniejszy rozdział opisuje instrumenty wspomagające realizację programu ochrony środowiska, tzw. instrumenty polityki ekologicznej, zasady zarządzania środowiskiem, wynikające z zakresu kompetencyjnego administracji samorządowej szczebla gminnego. W zarządzaniu środowiskiem szczególną rolę pełni „Program ochrony środowiska”, który to program, z punktu widzenia organów Gminy, może być postrzegany jako instrument koordynacji działań na rzecz ochrony środowiska oraz intensyfikacji współpracy różnych instytucji / organizacji, opartej o dobrowolne porozumienia na rzecz efektywnego wdrażania niniejszego Programu. Dlatego celowe jest przedstawienie procedury wdrażania „Programu...”, aby właściwe służby administracji publicznej miały czytelny obraz terminów i zakresów weryfikacji poszczególnych elementów programu oraz jasne określenie zasad współpracy poszczególnych grup zadaniowych w realizacji programu.

7.1.1. Instrumenty polityki ochrony środowiska

Instrumentarium służące realizacji polityki ochrony środowiska wynika z szeregu ustaw, wśród których najważniejsze to: prawo ochrony środowiska, prawo wodne, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, o ochronie przyrody, o odpadach, prawo geologiczne i górnicze, prawo budowlane.

Wśród instrumentów zarządzania ochroną środowiska można wyróżnić instrumenty o charakterze politycznym (np. Polityka Ekologiczna Państwa, wojewódzkie / powiatowe i gminne programy ochrony środowiska), instrumenty prawno - administracyjne oraz instrumenty o charakterze horyzontalnym (systemy zintegrowanego zarządzania środowiskiem, monitoring środowiska, system statystyki, społeczna partycypacja, działania edukacyjne, narzędzia polityki technicznej i naukowej, konwencje, umowy i porozumienia międzynarodowe).

Tradycyjny podział instrumentów zarządzania środowiskiem wyróżnia instrumenty o charakterze prawnym, finansowym i społecznym oraz strukturalnym.

7.1.2. Instrumenty prawne

Decyzje, zezwolenia i zgody wydawane przez Wójta

w zakresie ustawy prawo ochrony środowiska Wójt:

- może nakazać, w drodze decyzji osobie fizycznej eksploatującej instalację w ramach zwykłego korzystania ze środowiska lub eksploatującej urządzenie, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko (art. 363 poś)
- może nakazać, w drodze decyzji osobie fizycznej prowadzącej instalację lub użytkującej urządzenie w ramach zwykłego korzystania ze środowiska prowadzenie w określonym czasie pomiarów, jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych (art. 150 poś)

- jest organem właściwym do przyjęcia zgłoszenia instalacji mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko, z której emisja nie wymaga zezwolenia, prowadzącej przez osobę fizyczną w ramach zwykłego korzystania ze środowiska (art. 152 poś)
- może ustalić, w drodze decyzji wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga zezwolenia – jeśli jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska (art. 154 poś)
- przyjmuje, od wskazanych podmiotów, i przekazuje wojewodzie informacje o wykorzystywanych substancjach stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (art. 162 ust 5 i 6 poś)
- przyjmuje informację o wystąpieniu poważnej awarii (art.245 ust 1 poś)
- przyjmuje od podmiotu korzystającego ze środowiska wykaz, na podstawie którego ustalono opłaty za składowanie odpadów (art. 286 ust 2 poś)

w zakresie ustawy o odpadach Wójt:

- wydaje opinie dotyczące zatwierdzenia programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi (art. 19 ust 5 u.odp.)
- przyjmuje kopie informacji o ilości i rodzajach wytworzonych odpadów (art.24 ust 9 u.odp.)
- nakazuje, w drodze decyzji posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsc nie przeznaczonych do ich składowania lub magazynowania wskazując sposób wykonania tej decyzji (art. 34 u.odp.)
- może, przed wydaniem decyzji ustalającej warunki zabudowy i zagospodarowaniu terenu dla budowy składowiska odpadów zażądać ekspertyzy co do możliwości odzysku lub unieszkodliwiania odpadów (art. 51.u.odp.)
- wydaje opinie dotyczące zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów (art. 26 ust.6 i art. 28 ust 2)

w zakresie ustawy o ochronie przyrody Wójt:

- wydaje zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów (art.47e u.o.p.)
- ustala wysokość opłaty za usunięcie drzewa lub krzewów (art.47f u.o.p.)
- wymierza karę pieniężną za zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów, powodowanie niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności oraz za usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia, a także za zniszczenie spowodowane niewłaściwą pielęgnacją terenów zieleni, zadrzewień, drzew lub krzewów (art. 47k u.o.p.)

w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie Wójt:

- sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości (art. 5 ust. 6 u.c.p.)
- wydaje zezwolenie na świadczenie usług w zakresie określonym ustawą (art. 7 u.c.p.)

w zakresie ustawy prawo geologiczne i górnicze Wójt:

- uzgadnia udzielenie koncesji na działalność określoną w art. 15 ust 1-4 (art. 16 ust 5 pr.g.g.)
- opiniuje wydanie decyzji w sprawie zatwierdzenia projektu prac geologicznych (art. 33 ust. 2 pr.g.g.)
- opiniuje wydanie decyzji w sprawie zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego (art. 64 ust 5 pr.g.g.)

w zakresie prawa wodnego Wójt:

- nakazuje właścicielowi gruntu przywrócić stan poprzedniego lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom, jeżeli spowodował zmiany stanu wody na gruncie, szkodliwie wpływające na grunty sąsiednie (art. 29 ust 2 pr.wod.)
- zatwierdza ugodę zawartą przez właścicieli gruntów ustalającą zmiany stanu wody na gruntach, jeżeli zmiany te nie wpływają szkodliwie na inne nieruchomości lub gospodarkę wodną (art. 30 ust 2 pr.wod.)

Uchwały Rady Gminy

Do najważniejszych należy zaliczyć uchwały:

- w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (art. 6-9 u.z.p.)
- w sprawie programu ochrony środowiska dla gminy (art. 18 poś)
- w sprawie planu gospodarki odpadami dla gminy (art. 14 u.odp.)
- o nałożeniu obowiązku udzielania informacji o wytworzonych odpadach oraz sposobach gospodarowania odpadami – w odniesieniu do odpadów innych niż niebezpieczne – w ilości do 5 ton rocznie (art. 17 ust. 3 u.odp.)
- w sprawie wprowadzania niektórych form ochrony przyrody (art. 34 u.o.p.)
- w sprawie uznania określonego obszaru pokrytego drzewostanem o charakterze parkowym za park gminny (art. 34a u.o.p.)
- określającą szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy (art. 4 u.c.p.)
- uchwałę w sprawie wyznaczenia miejsc wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wody.

Kontrola przestrzegania prawa

Za kontrolę przestrzegania warunków określonych w różnych pozwoleniach dotyczących korzystania z zasobów środowiska naturalnego odpowiada wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Ponadto, Wojewoda na wniosek wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub za jego zgodą, może powierzyć w drodze porozumienia, prowadzenie spraw z zakresu właściwości wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, w tym wydawanie w jego imieniu decyzji administracyjnych, powiatom położonym na terenie województwa.

Monitoring stanu środowiska

Szczególnym instrumentem prawnym stał się monitoring, czyli pomiar stanu środowiska. Prowadzony on jest zarówno jako badania jakości środowiska, jak też w odniesieniu do ilości zasobów środowiskowych. Monitoring był zwykle zaliczany do instrumentów społecznych (informacyjnych), jako bardzo ważna podstawa analiz, ocen czy decyzji. Obecnie, wprowadzenie badań monitoringowych jako obowiązujących przez zapisy w niektórych aktach prawnych czynią je instrumentem o znaczeniu prawnym.

7.1.3. Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą przede wszystkim: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjna kara pieniężna i fundusze celowe

Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska

Opłaty te pełnią funkcje prewencyjne. Funkcja prewencyjna realizowana jest poprzez zachęcanie podmiotów (dotyczy to podmiotów gospodarczych) do wyboru technologii, lokalizacji produkcji, instalowania urządzeń ochronnych oraz oszczędnego korzystania z zasobów naturalnych w sposób najodpowiedniejszy z punktu widzenia ochrony środowiska.

Opłaty pobierane są za:

- wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- pobór wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- składowanie odpadów,
- wyłączanie gruntów rolnych i leśnych z produkcji,
- usuwanie drzew i krzewów

Opłaty trafiają do funduszy celowych (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz fundusz ochrony gruntów). Pobierają je organy administracji (np. Urząd Marszałkowski, organ gminy) lub, jak w przypadku gruntów rolnych i leśnych, wnoszone są bezpośrednio do funduszu celowego. Podmiot korzystający ze środowiska ustala we własnym zakresie wysokość należnej opłaty (według stawek obowiązujących w okresie, w którym korzystanie ze środowiska miało miejsce) i wnosi ją na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego. Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami ponoszą

opłaty za korzystanie ze środowiska w zakresie, w jakim to korzystanie wymaga pozwolenia na wprowadzanie substancji lub energii do środowiska oraz pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne.

Należy także wspomnieć, że podobne opłaty pobiera się na podstawie przepisów prawa górniczego i geologicznego za działalność koncesjonowaną.

Administracyjne kary pieniężne.

Kary pieniężne nie są sensu stricto środkiem ekonomicznym, są raczej związane z instytucją odpowiedzialności prawnej. Spełniają jednak funkcje podobne do opłat. Kary pobiera się w tych samych sytuacjach co opłaty, lecz za działania niezgodne z prawem. W odniesieniu do wód, powietrza, odpadów i hałasu, karę wymierza wojewódzki inspektor ochrony środowiska, a w odniesieniu do drzew i krzewów - organ gminy. Stawki kar zwykle są kilkakrotnie wyższe niż opłaty i trafiają do funduszy celowych. Ustawa poś przewiduje możliwość odraczania, zmniejszania lub umarzania administracyjnych kar pieniężnych.

7.1.4. Instrumenty społeczne

Instrumenty społeczne wspomagają realizację programu ochrony środowiska. Zagadnienie to wiąże się z realizacją zasady współdziałania, której służą uzgodnienia i usprawnienia instytucjonalne.

Instrumenty społeczne są to narzędzia dla usprawniania współpracy i budowania partnerstwa, tzw. „uczenie się poprzez działanie”. Wśród nich istnieje podział na dwie kategorie wewnętrzne: pierwsza dotyczy działań samorządów a narzędziami są przede wszystkim działania edukacyjne, druga polega na budowaniu powiązań między władzami samorządowymi a społeczeństwem, gdzie podstawą jest komunikacja społeczna: systemy konsultacji i debat publicznych oraz wprowadzanie mechanizmów tzw. budowania świadomości (kampanie edukacyjne).

Działania edukacyjne realizowane są w różnych formach i na różnych poziomach, począwszy od przedszkoli, poprzez szkoły wszystkich stopni a skończywszy na tematycznych szkoleniach adresowanych do poszczególnych grup zawodowych i organizacji. Działalność ta prowadzona jest od wielu lat, lecz ciągle wymaga dalszego poszerzania sposobów aktywizacji społeczeństwa oraz szkolenia coraz to innych grup zawodowych i społecznych. Edukacja ekologiczna została szerzej opisana we wcześniejszych rozdziałach.

Czynnikami decydującymi o sukcesie realizowanej edukacji ekologicznej są rzetelna informacja o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony oraz umiejętność komunikowania się ze społeczeństwem. Komunikacja społeczna coraz częściej nabiera form zinstytucjonalizowanych. Z jednej strony jest to tworzenie biur komunikacji społecznej w urzędach, z drugiej strony - podpisywanie formalnych deklaracji współpracy z organizacjami społecznymi i wspieranie ich działań poprzez np. wprowadzanie przedstawicieli organizacji do różnego rodzaju ciał opiniotwórczo-doradczych, organizowanie regularnych spotkań z organizacjami, itp.

Im szerszy jest zakres strategii lub programu i związanych z nią działań, tym więcej jest grup i osób, które mogą wpłynąć na proces opracowywania i wdrażania strategii czy też programu: od sposobu i jakości komunikowania się z nimi zależą wspólnie wypracowane cele i ich realizacja.

W nowym podziale kompetencji ustawodawca nakłada na instytucje rządowe i samorządowe obowiązek wzajemnego informowania się i uzgadniania. Obowiązek ten dotyczy w pierwszej kolejności wymiany informacji między przedstawicielami różnych szczebli samorządu i rządowych organizacji ochrony środowiska.

Ustawa prawo ochrony środowiska nie przewiduje żadnych ograniczeń w korzystaniu z prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, a dostęp do informacji nie jest uzależniony od uczestnictwa w żadnym konkretnym postępowaniu i posiadania jakiegokolwiek interesu w sprawie.

Szeroko pojęta komunikacja może służyć:

- wymianie informacji roboczej z innymi osobami pracującymi nad tym samym tematem,
- wspieraniu procesu, np. przekazywaniu określonych informacji politykom, sponsorom czy decydentom,
- wciąganiu stron do współpracy, np. budowaniu zainteresowania dzięki rzetelnej i ciekawie podanej informacji, wymiana zdań z osobami o postawie (początkowo) krytycznej, wyjaśnianie stanowisk,
- zapobieganiu zakłóceniom procesu (np. blokowaniu realizacji) poprzez wciągnięcie wszystkich zainteresowanych stron "otwartego planowania" w proces opracowywania strategii / programu
- promocji strategii / programu (m.in. promocja sukcesu)

Dobra komunikacja z różnymi partnerami włączonymi w zagadnienie ochrony środowiska i rozwoju społeczno-gospodarczego (grupami zadaniowymi) jest podstawą dobrej współpracy, prowadzącej do większego zaangażowania w realizację polityki ochrony środowiska.

Współdziałanie jest niezbędnym instrumentem w przypadku konieczności uczestniczenia kilku podmiotów w finansowaniu przedsięwzięcia objętego programem ochrony środowiska. Jest to jednocześnie najlepszy przykład partnerstwa, także publiczno-prywatnego w celu np. wykonania tzw. montażu finansowego. Uczestnictwo prywatnych właścicieli działek (np. w przypadku budowy systemu kanalizacji) wymaga zastosowania rozwiązań prawnych umożliwiających uczestnictwo grupy prywatnych podmiotów fizycznych jako partnera dla innych podmiotów prawnych. Takie rozwiązania w postaci np. utworzenia komitetu budowy, mogą także umożliwić formalne przekazywanie dofinansowania grupie prywatnych właścicieli ze strony podmiotu dysponującego środkami na realizację przedsięwzięcia np. w rodzaju przydomowych oczyszczalni ścieków.

Podobne rozwiązanie może być przyjęte w przypadku wspomagania przedsięwzięć związanych ze zmianą nośnika energii w systemach ogrzewania w domach mieszkalnych.

Współdziałanie w ramach gospodarki wodno-ściekowej czy gospodarki odpadami będzie polegało na uzgodnieniach dotyczących finansowania i organizacji działań w tym zakresie. Szczególnie istotne będzie działanie w porozumieniu w przypadku współfinansowania przedsięwzięć oraz korzystania z funduszy UE.

Władze Gminy Złotów współpracują lub będą współpracować z zakładami przemysłowymi oraz organizacjami publicznymi dla osiągnięcia lepszego poziomu ochrony środowiska.

Konwencjonalne podejście do kształtowania polityki ochrony środowiska (system nakazowo-kontrolny z wykorzystaniem instrumentów regulacyjnych i bodźców ekonomicznych) wciąż dominuje - przemysł musi spełniać normy i uiszczać opłaty ustanowione przez rząd, a przeważającymi technikami ochronnymi są technologie "końca rury", np. utylizacja odpadów.

Korzystne uzupełnienie stanu obecnego w zakresie efektywnego zarządzania środowiskiem powinno stanowić komplementarne podejście bazujące na współpracy, z zaangażowaniem "grup zadaniowych / docelowych". Kooperatywne kształtowanie polityki ochrony środowiska jest efektywniejsze dla np. zrównoważonego rozwoju przemysłu, niż tradycyjne regulacje nakazowo-kontrolne. Wynika to z lepszego wykorzystania potencjału zaangażowanej tu strony przemysłowej.

7.1.5. Instrumenty strukturalne

Instrumenty strukturalne rozumiane są jako narzędzia dla formułowania, integrowania i wdrażania polityk środowiskowych. Są to przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

Strategie i programy wdrożeniowe

Strategia rozwoju Gminy Złotów jest dokumentem wytyczającym główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego i ochrony środowiska w skali Gminy. Dokument ten jest bazą dla programów sektorowych (np. dot. rozwoju przemysłu, turystyki, ochrony zdrowia, itd.), a także daje ogólne wytyczne co do kierunków działań w zakresie ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska dla Gminy Złotów jest zarówno planem polityki ochrony środowiska do 2011 roku, jak i programem wdrożeniowym na najbliższe 4 lata (2004 - 2007).

Należy jednak zaznaczyć, że program ochrony środowiska uwzględnia kierunki rozwoju poszczególnych dziedzin gospodarki i ich konsekwencje dla środowiska, a z drugiej strony wytycza pewne ramy tego rozwoju. Oznacza to, że działania realizowane np. w przemyśle czy rolnictwie muszą być brane pod uwagę w programie ochrony środowiska i jednocześnie ochrona środowiska wymaga podejmowania pewnych działań w poszczególnych dziedzinach gospodarki i codziennego bytowania mieszkańców.

Również plan gospodarki odpadami, jest planem strategicznym i wdrożeniowym. Podaje on zarówno projektowany system gospodarowania odpadami, ale także rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz harmonogram uruchamiania środków finansowych i ich źródeł.

Systemy zarządzania środowiskowego

Od zakładów przemysłowych, które nadal są źródłem poważnych zagrożeń dla środowiska, oczekuje się zwiększonej aktywności na rzecz jego ochrony. Ochrona ta nie może sprowadzać się tylko do naprawy już zaistniałych szkód i spełniania wymogów zdefiniowanych w pozwoleniach na korzystanie ze środowiska. Konieczne staje się przede wszystkim zapobieganie powstawaniu negatywnych oddziaływań czy szkód w środowisku. Działania na rzecz ochrony środowiska wymuszane są przez czynniki zewnętrzne: społeczeństwo, przepisy prawne, administrację publiczną zajmującą się ochroną środowiska, a także międzynarodowe otoczenie.

Koncepcja zrównoważonego rozwoju stwarza podstawę do zmiany nastawienia przedsiębiorców do ochrony środowiska, polegające na samodzielnym definiowaniu problemów i szukaniu (z wyprzedzeniem) środków zaradczych. Stąd powstała koncepcja zarządzania środowiskowego.

Cechą zarządzania środowiskowego jest włączenie środowiska i jego ochrony do celów strategicznych firmy i przypisanie tych zagadnień do kompetencji zarządu firmy. Idea ta jest realizowana poprzez wprowadzanie systemów zarządzania środowiskiem (systemy sformalizowane - np. normy ISO 14 000 EMAS, lub niesformalizowane - np. Program Czystszej Produkcji). Powinny być prowadzone działania inspirujące firmy do starań o wprowadzenie systemu zarządzania środowiskowego, wskazujące na niewątpliwe korzyści wynikające z jego wprowadzenia. Systemy zarządzania środowiskowego polecane są również dla zakładów gospodarki komunalnej oraz instytucji publicznych, w tym Urzędu Gminy.

7.3. Upowszechnianie informacji dla środowisku

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska organy administracji są obowiązane udostępniać każdemu informacje o środowisku i jego ochronie, znajdujące się w ich posiadaniu (art. 19 ustawy prawo ochrony środowiska). Zakres informacji i zasady ich udostępniania określa poś Dział IV Informacje o środowisku.

Istotną rolę będą pełniły pozarządowe organizacje ekologiczne prowadzące działalność informacyjną lub konsultacyjną dla społeczeństwa. Intensyfikowane będą działania wynikające z „Narodowej strategii edukacji ekologicznej” oraz jej programu wykonawczego.

7.4. Organizacja zarządzania środowiskiem

7.4.1. Wprowadzenie

Zarządzanie środowiskiem w okresie początkowym będzie wymagało wyodrębnienia struktury zarządzania środowiskiem od struktury zarządzania tym programem. Jednakże, docelowo program ten powinien utożsamiać się z systemem zarządzania środowiskiem w mieście. Jest to jeden z najważniejszych celów postawionych przed zarządzającym programem. Program powinien wypracować instrumentarium, które umożliwi osiągnięcie unifikacji zarządzania programem z zarządzaniem środowiskiem.

7.4.2. Ogólne zasady zarządzania środowiskiem

Dotychczasowy rozwój teorii i praktyki zarządzania ekologicznego wskazuje, że system zarządzania realizujący cele ekologiczne powinien opierać działania na następujących zasadach:

- zanieczyszczający płaci, użytkownik płaci,
- przezorności,
- współodpowiedzialności,
- pomocniczości.

Są to zasady powszechnie już akceptowane i stosowane w wielu krajach. Jednocześnie z istoty koncepcji zrównoważonego rozwoju wynikają tzw. złote reguły zarządzania ekologicznego:

- nieodnawialne zasoby środowiska powinny być wykorzystywane w takim zakresie, w jakim istnieje możliwość ich substytucyjnego kompensowania zasobami odnawialnymi,
- odnawialne zasoby środowiska powinny być wykorzystywane tylko w zakresie nie przekraczającym stopnia ich odnawialności,
- chłonność środowiska nie powinna być w żadnym zakresie przekroczona,
- różnorodność biologiczna środowiska nie powinna maleć.

Podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska kierują się głównie efektami ekonomicznymi i zasadami konkurencji rynkowej, a od niedawna liczą się także z głosami opinii społecznej. Na tym szczeblu zarządzanie środowiskiem odbywa się przez:

- dotrzymanie wymagań stawianych przez przepisy prawa,
- porządkowanie technologii i reżimów obsługi urządzeń,
- modernizację technologii,
- eliminowanie technologii uciążliwych dla środowiska
- instalowanie urządzeń ochrony środowiska,
- stałą kontrolę emisji zanieczyszczeń.

Institucje działające w ramach administracji odpowiedzialnych za wykonywanie i egzekwowanie prawa mają głównie na celu zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska przez:

- racjonalne planowanie przestrzenne,
- kontrolowanie gospodarczego korzystania ze środowiska,
- porządkowanie działalności związanej z gospodarczym korzystaniem ze środowiska.

Istotnym novum w nowym podziale kompetencji jest nałożenie na wszystkie szczeble samorządu i organów rządowych ochrony środowiska obowiązku wzajemnego informowania się i uzgadniania. Dotyczy to również programów ochrony środowiska.

Przepisy przewidują tworzenie na wszystkich szczeblach administracji rozbudowanego systemu dokumentów planistycznych wytyczających generalne kierunki polityki rozwoju w kontekście ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego.

Zarządy województw, powiatów i gmin sporządzają programy ochrony środowiska w celu realizacji polityki ekologicznej państwa.

Dokumenty dotyczące zagospodarowania przestrzennego sporządza się na wszystkich szczeblach, ale nie wszystkie mają jednakową moc prawną i rolę w całym systemie. Z punktu widzenia prawnego

najmocniejszą pozycję w omawianej strukturze ma gmina, gdyż tylko miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uchwalane przez gminy, mają rangę obowiązującego powszechnie przepisu prawa. Oznacza to w uproszczeniu, że wszelkie programy, plany i strategie formułowane na różnych szczeblach mają tylko wtedy szansę realizacji, jeśli znajdą odzwierciedlenie w konkretnym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Samorząd Gminy określa również strategię rozwoju Gminy, na którą składa się m.in. racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz kształtowanie środowiska naturalnego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Ustawowy jest również obowiązek uchwalenia gminnego programu ochrony środowiska.

7.4.3. Zarządzanie programem ochrony środowiska

Podstawową zasadą realizacji programu ochrony środowiska powinna być zasada wykonywania zadań przez poszczególne jednostki włączone w zagadnienia ochrony środowiska, świadome istnienia programu i swojego uczestnictwa w nim. Szansę na skuteczne wdrożenie Programu daje dobra organizacja zarządzania nim.

Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji Programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- Podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem.
- Podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące
- Podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu.
- Społeczność gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację Programu spoczywa na Wójcie, który składa Radzie Gminy raporty z wykonania Programu. Wójt współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz powiatowego, które dysponują instrumentarium wynikającym z ich kompetencji. Wojewoda (oraz podległe mu służby zespolone) dysponuje instrumentarium prawnym umożliwiającym reglamentowanie korzystania ze środowiska. Natomiast w dyspozycji Zarządu Województwa, Powiatu Złotowskiego oraz Wójta Gminy Złotów znajdują się instrumenty finansowe na realizację zadań programu (poprzez WFOŚiGW w Poznaniu, PFOŚiGW w powiecie oraz GFOŚiGW w gminie).

Ponadto Wójt współdziała z instytucjami administracji specjalnej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (IS, WIOŚ), prowadzą monitoring wód (RZGW).

Jak już wspomniano wcześniej, odbiorcą Programu są mieszkańcy Gminy Złotów, którzy subiektywnie oceniają efekty wdrożonych przedsięwzięć. Ocenę taką można uzyskać poprzez wprowadzenie odpowiednich mierników świadomości społecznej, co opisano w dalszej części dokumentu.

7.4.4. Monitoring wdrażania programu

Zakres monitoringu

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- Określenia stopnia wykonania przedsięwzięć priorytetowych
- Określenia stopnia realizacji przyjętych celów
- Oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem
- Analizy przyczyn tych rozbieżności.

Wójt będzie oceniał co dwa lata stopień wdrożenia Programu, natomiast na bieżąco będzie kontrolowany postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w programie. Pod koniec 2005 roku nastąpi ocena realizacji przedsięwzięć priorytetowych przewidzianych do realizacji w

latach 2004 - 2007. Wyniki oceny będą stanowiły wkład dla nowej listy przedsięwzięć, obejmujących okres 2006 - 2009. Ten cykl będzie się powtarzał co dwa lata, co zapewni ciągły nadzór nad wykonaniem Programu.

W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych (określonych w tym dokumencie dla okresu do 2011 roku). Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie "Prawo ochrony środowiska", a dotyczących okresu, na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska. Wynikającymi z zapisów ustawy są następujące działania:

- Ocena postępów we wdrażaniu programu ochrony środowiska, w tym przygotowanie raportu (co dwa lata)
- Aktualizacja listy przedsięwzięć (co dwa lata)
- Aktualizacja polityki ochrony środowiska, tj. celów ekologicznych i kierunków działań (co cztery lata).

Wskaźniki monitorowania efektywności Programu

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Poniżej zaproponowano istotne wskaźniki, przyjmując że lista ta nie jest wyczerpująca i będzie sukcesywnie modyfikowana.

Tabela 7.1. Wskaźniki monitorowania efektywności "Programu ochrony środowiska dla Gminy Złotów"

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy (2003 r.)
<i>A. Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko</i>		
1	Jakość wód powierzchniowych płynących	III
2	Jakość jezior	III
3	Jakość wód podziemnych	nie prowadzi się badań
4	Stopień zwodociągowania gminy	85%
5	Stopień skanalizowania gminy	29%
6	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód powierzchniowych lub do ziemi nieoczyszczone	73,5 tys. m ³
7	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód powierzchniowych lub do ziemi i oczyszczone	89 tys. m ³
8	Długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	0,33
9	Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych / 1 mieszkańca x rok	Szczegóły w PGO
10	Udział odpadów komunalnych składowanych na składowiskach	Szczegóły w PGO
11	Udział odpadów przemysłowych składowanych na składowiskach	Szczegóły w PGO
12	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	nieznacząca
13	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (bez CO ₂)	nieznacząca
14	Procentowy udział lasów	24,2%
15	Ilość pomników przyrody	12 szt.
16	Powierzchnia obszarów chronionych	15,5%
<i>B. Wskaźniki świadomości społecznej</i>		
17	Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska wg oceny jakościowej	b.d.
18	Ilość i jakość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców	b.d.
19	Liczba, jakość i skuteczność kampanii edukacyjno – informacyjnych	b.d.

Określenie powyższych wskaźników wymaga posiadania odpowiednich informacji:

- Pochodzących z monitoringu środowiska (grupa A). Informacje te powinny być opracowane przez WIOŚ
- Pochodzących z przeprowadzenia odpowiednich badań społecznych (grupa B), np. raz na 4 lata. Badania te powinny być prowadzone przez wyspecjalizowane jednostki badania opinii społecznej. Mierniki społecznych efektów programu są wielkościami wolnozmiennymi. Są wynikiem badań opinii społecznej i specjalistycznych opracowań służących jakościowej ocenie udziału

społeczeństwa w działaniach na rzecz poprawy stanu środowiska, a także ocenie odbioru przez społeczeństwo efektów programu przez ilość i jakość interwencji zgłaszanych do Urzędu Gminy, Starostwa, Wojewody, WIOŚ.

W oparciu o analizę wskaźników grupy A i grupy B będzie możliwa ocena efektywności realizacji „Programu ochrony środowiska”, a w oparciu o tą ocenę – aktualizować program.

7.4.5. Harmonogram wdrażania Programu

Poniższa przedstawia szczegółowy harmonogram wdrażania „Programu ...”. Należy jednak zaznaczyć, iż możliwe są modyfikacje tego harmonogramu w zależności od oceny postępów w zakresie osiągnięcia celów i zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych.

Tabela 7.2. Harmonogram wdrażania "Programu ochrony środowiska dla Gminy Złotów"

Lp.	Zadania	Rok	2004	2005	2006	2007	2008	Itd.
1.	Program ochrony środowiska dla Gminy Złotów							
	a) Cele do 2011 roku i kierunki działań	Do 2011					Do 2015	
	b) lista przedsięwzięć proponowanych do realizacji w latach 2004 -2007	2004 do 2007			2007 - 2010		2009 do 2012	
2.	Monitoring							
2.1.	<i>Monitoring stanu środowiska</i>							
2.2.	<i>Monitoring polityki środowiskowej</i>							
	• Mierniki efektywności Programu							
	• Ocena realizacji listy przedsięwzięć							
	• Raporty z realizacji Programu							
	• Ocena realizacji celów do 2011 roku (2015, itd.) i kierunków działań							

7.5. Główne działania w ramach zarządzania Programem

W oparciu o poprzednie paragrafy niniejszego rozdziału, poniższa tabela przedstawia najważniejsze działania w ramach następujących zagadnień: wdrażanie "Programu ochrony środowiska" (koordynacja, weryfikacja celów ekologicznych, strategii ich i listy przedsięwzięć, współpraca z różnymi jednostkami), edukacja i komunikacja ze społeczeństwem (w tym system informacji o środowisku), systemy zarządzania środowiskiem, monitoring stanu środowiska. Dla każdego zagadnienia wskazano instytucje uczestniczące w realizacji wyszczególnionych działań.

Tabela 7.3. Główne działania w ramach zarządzania środowiskiem

Lp.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2004-2007	Instytucje uczestniczące
1.	WDRAŻANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZŁOTÓW	<ul style="list-style-type: none"> - Koordynacja wdrażania Programu - Współpraca z różnymi jednostkami - Ocena wdrożenia przedsięwzięć (2x, 2006 i 2008) - Ocena realizacji i weryfikacja celów ekologicznych i kierunków działań (1x, 2006) - Raporty o wykonaniu Programu (2x, 2005 i 2007) 	Wójt, Inne jednostki wdrażające Program
2.	Edukacja ekologiczna, Komunikacja ze	- Rozwój różnorodnych form edukacji ekologicznej w oparciu o instytucje	Wójt, organy gminy, Zarząd województwa

	społeczeństwem, System informacji o środowisku	zajmujące się tym zagadnieniem- Realizacja zapisów ustawy dot. dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie - Większe wykorzystanie mediów (prasa, telewizja, internet) w celach informowania społeczeństwa o podejmowanych i planowanych działaniach z zakresu ochrony środowiska, w tym realizacji programów - Stosowanie systemu "krótkich informacji" o środowisku (wydawanie ulotek i broszur informacyjnych)-Szersze włączenie organizacji pozarządowych w proces edukacji ekologicznej i komunikacji ze społeczeństwem	WIOŚ, Organizacje pozarządowe
3.	Systemy zarządzania środowiskiem	- Rozszerzanie systemu ISO 14001 w jednostkach Gminy - Wspieranie i promowanie zakładów / instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Wójt, Starosta, Wojewoda Fundusze celowe
4.	Monitoring stanu środowiska	- Zgodnie z wymaganiami ustawowymi - Informacje o stanie środowiska w Gminie Złotów	WIOŚ, WSSE Wójt

8. ASPEKTY FINANSOWE WDRAŻANIA PROGRAMU

8.1. Wprowadzenie

W niniejszym rozdziale omówiono potencjalne źródła finansowania i ich szacunkowy udział w kosztach realizacji przedsięwzięć zdefiniowanych w "Programie..." (par. 7.2.). Koszty wdrażania "Programu ..." zostały określone dla okresu 2004 - 2007 (par. 7.3.). Dla dalszych okresów (po 2007 roku) koszty powinny być szacowane w następnych etapach realizacji Programu, w ramach uściślenia informacji i korygowania działań na podstawie badań monitoringowych. Koszty wdrożenia przedsięwzięć zdefiniowanych w "Programie ochrony środowiska" dla okresu 2004 - 2007, podane są w cenach III kwartału 2003 roku.

8.2. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć Programu

Niezbędnym elementem "Programu ochrony środowiska" jest wskazanie potencjalnych źródeł finansowania przedsięwzięć zdefiniowanych w programie. Są to przede wszystkim środki własne gminy wraz ze środkami pochodzącymi z gminnego funduszu ochrony środowiska, środki podmiotów gospodarczych, środki budżetu Państwa i budżetu województwa wielkopolskiego, a także środki pochodzące z funduszy celowych (PFOŚiGW, NFOŚiGW, WFOŚiGW) i środki pomocowe.

Specyfiką systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce jest to, że większą część wydatków ponoszą samorządy terytorialne, fundusze ekologiczne i przedsiębiorstwa, natomiast udział środków budżetu państwa jest niewielki.

W poprzednich latach przeciętny udział funduszy ochrony środowiska oraz dopłat do kredytów uruchamianych przez Bank Ochrony Środowiska wynosił około 30% wartości inwestycji.

W najbliższych latach rola funduszy ekologicznych (przede wszystkim Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) powinna polegać na koncentrowaniu środków na wspieranie inwestycji priorytetowych z punktu widzenia integracji z UE. Jednocześnie oczekuje się spadku udziału funduszy ochrony środowiska, ze względu na ogólną poprawę stanu środowiska, a co za tym idzie zmniejszenie wpływów z tytułu opłat i kar ekologicznych. Natomiast oczekuje się większego niż dotychczas zaangażowania środków pomocowych, w tym z funduszy przedakcesyjnych oraz po uzyskaniu członkostwa w UE - funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (2004 - 2006).

Inwestycje przewidywane do realizacji w przemyśle będą finansowane ze środków własnych i kredytów komercyjnych oraz uzupełniająco z funduszy ochrony środowiska, pod warunkiem uznania danego zadania za priorytetowe w skali województwa.

Jak wspomniano wcześniej, istotny ciężar finansowania inwestycji w infrastrukturze pozostanie na barkach gminy, często poprzez zaciąganie długu w bankach i w międzynarodowych instytucjach finansujących (np. EBOiR). Coraz częściej gminy podejmują decyzje o udzieleniu praw inwestorowi zewnętrznemu do wykonywania działań z zakresu ochrony środowiska poprzez spółki z udziałem gminy, który to udział jest gwarancją jej wpływu na decyzje podejmowane przez spółkę oraz na jakości świadczonych usług.

W oparciu o analizę źródeł finansowania działań w zakresie ochrony środowiska w ostatnich latach w Polsce, województwie wielkopolskim, w Powiecie Złotowskim i Gminie Złotów oraz prognoz co do perspektywicznych źródeł, przewiduje się następujące ramy finansowe dla wdrażania Programu w najbliższych czterech latach:

Tabela 8.1. Szacunkowe źródła finansowania i koszty w Gminie Złotów (w tys. PLN)

Źródło finansowania	2004	2005	2006	2007	Łącznie	%
Środki własne Gminy	1200,0	850,0	700,0	650,0	3400,0	26,29
NFOŚiGW ,WFOŚiGW	1600,0	10,0	10,0	10,0	1630,0	12,60
Środki pomocowe UE	1900,0	1800,0	1800,0	1800,0	7300,0	56,44

Budżet państwa	90,0	90,0	120,0	130,0	430,0	3,32
Środki własne podmiotów gospodarczych	25,0	40,0	50,0	60,0	175,0	1,35
RAZEM	4815,0	2790,0	2680,0	2650,0	12935,0	100

8.3. Koszty realizacji przedsięwzięć w latach 2004-2007

8.3.1. Wprowadzenie

W okresie lat 2004 - 2007 przewiduje się działania z zakresu:

- Zarządzania środowiskiem zgodnie z celami i strategią Programu Ochrony Środowiska; koordynacja / zarządzanie, monitoring wdrażania programu, doskonalenie przepływu informacji,
- Inwestowania w techniczną infrastrukturę ochrony środowiska (zgodnie z listą przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2004 - 2007),
- Wykonywania niezbędnych opracowań, koncepcji, analiz i ocen (przedsięwzięcia pozainwestycyjne)

8.3.1. Koszty realizacji przedsięwzięć w latach 2004-2007

Szacunkowe koszty wdrażania "Programu..." w latach 2004 - 2007 przedstawiono w tabeli zbiorczej. Koszty te zostały określone w oparciu o:

- szczegółowe dane zgłoszone przez różne jednostki nt. kosztów realizacji konkretnych przedsięwzięć lub szacunek kosztów przeprowadzony w oparciu o średnie wskaźniki dotyczące budowy i eksploatacji urządzeń,
- szacunek kosztów związanych z zarządzaniem Programem

Tabela 8.2. Szacunkowe koszty wdrażania Programu w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)

Lp.	Zagadnienie	Koszty w latach 2004-2007 w tys. PLN		
		Pozainwestycyjne	Inwestycyjne	Razem
1	Zarządzanie Programem	5,0	0,0	5,0
2	Edukacja ekologiczna	128,0	0,0	128,0
3	Jakość wód – gospodarka ściekowa	200,0	6580,0	6780,0
4	Jakość wód – zaopatrzenie w wodę	0,0	3270,0	3270,0
5	Powietrze atmosferyczne	0,0	50,0	50,0
6	Przyroda i krajobraz	19,0	457,0	476,0
7	Lasy	0,0	240,0	240,0
8	Gleby użytkowe rolniczo	0,0	1630,0	1630,0
9	Zasoby kopalin	0,0	50,0	50,0
10	Gospodarka odpadami – w planie gospodarki odpadami	-	-	-
Razem w latach 2004 - 2007		352,0	12227,0	12579,0

8.3.2. Prognoza podziału kosztów wg źródeł finansowania

Strukturę finansowania wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złotów w latach 2004–2007 przedstawia tabela 8.3.

Tabela 8.3. Struktura (szacunkowo) finansowania Programu w latach 2004 - 2007 (w tys. PLN)

Źródło	Udział	
	%	tys. PLN
Środki własne Gminy Złotów wraz z GFOŚiGW	26,29	3400,0
Fundusze Ekologiczne	12,60	1630,0
Budżet państwa	56,44	430,0
Środki pomocowe UE	56,47	7300,0
Środki własne podmiotów gospodarczych	1,35	175,0
RAZEM	100	12 935,0

9. SPIS LITERATURY

1. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2002-2010, Arcadis Ekokonrem, 2002r.
2. Program ochrony środowiska dla Powiatu Złotowskiego na lata 2004-2011, Arcadis Ekokonrem, 2003r.
3. Strategia rozwoju Gminy Złotów – kwiecień 2000r.
4. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Złotowskiego na lata 2002-2011, Złotów 2002r.
5. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego, Poznań, lipiec 2000
6. Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, Instytut Ochrony Środowiska, Zakład Polityki Ekologicznej, 2002
7. II Polityka Ekologiczna Państwa, Warszawa, 2001
8. Narodowa strategia ochrony środowiska na lata 2000 - 2006; Ministerstwo Środowiska, 2000
9. NATURA 2000 Europejska sieć ekologiczna, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2002
10. Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002 - 2010 (Projekt), Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2002
11. Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2001, WIOŚ Poznań 2002,
12. Raport z wyników spisów powszechnych – Województwo Wielkopolskie 2002 r., US w Poznaniu, Poznań 2003r.
13. Regionalny Program operacyjny Polityki Leśnej Państwa – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile, 2002r.
14. Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego, US w Poznaniu, Poznań 2002,
15. Spójna polityka strukturalna rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 1998
16. Strategia rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Wielkopolsce, Poznań wrzesień 2000.
17. Ważniejsze dane o powiatach i gminach województwa wielkopolskiego, US w Poznaniu, Poznań 2000,
18. Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31 XII 2000, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2001
19. Budowa geologiczna Polski, J. Malinowski, PIG 1991
20. Geografia Regionalna Polski, J. Kondracki, 1998
21. Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2002
22. Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, Państwowy Instytut Geologiczny, Zakład Geologii i Hydrologii Inżynierskiej, Warszawa, 2000
23. Narodowa strategia edukacji ekologicznej, Ministerstwo Środowiska, 1998

10. WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR	- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ANR	- Agencja Nieruchomości Rolnych
BAT	- Best Available Techniques (Najlepsze Dostępne Techniki)
BATNEEC	- Najlepsza dająca się zastosować technologia nie wymagająca nadmiernych kosztów
b.d.	- brak danych
b.k.d.	- bez kosztów dodatkowych
EEM	- Euro – Eco Meeting
EFRR	- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
ERDF	- z ang. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
ESOCh	- Europejska Sieć Obszarów Chronionych
FOGRiL	- Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych i Leśnych
GFOŚiGW	- Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
GUS	- Główny Urząd Statystyczny
GZWP	- Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IMiGW	- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
IOŚ	- Inspekcja Ochrony Środowiska
IPPC	- Dyrektywa Unii Europejskiej o zintegrowanej kontroli i przeciwdziałaniu zanieczyszczeniu środowiska
IS	- Inspekcja Sanitarna
ISO	- International Organization for Standardization (Międzynarodowy system ujednoczania norm)
ISPA	- Fundusz pomocowy Unii Europejskiej (dla inwestycji dot. ochrony środowiska i zabudowa infrastruktury transportowej)
IUNG	- Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
KDPR	- Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej
KRE	- Krajowa Rada Ekologiczna
LOP	- Liga Ochrony Przyrody
MEN	- Ministerstwo Edukacji Narodowej
MOŚZniL	- Minister Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
MŚ	- Ministerstwo Środowiska
MZUK	- Miejski Zakład Usług Komunalnych
MZWiK	- Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji
NFOŚiGW	- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
non	- nieodpowiadający normom
NPR	- Narodowy Plan Rozwoju
OChK	- Obszary Chronionego Krajobrazu
ODR	- Ośrodki Doradztwa Rolniczego
OECD	- Organization for Economic Cooperation and Development (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)
OOŚ	- Ocena Oddziaływania na Środowisko
OSO	- Obszary Specjalnej Ochrony
PAN	- Polska Akademia Nauk
PCB	- Polichlorowane Bifenyle
PCT	- Polichlorowane Trifenyle
PEP	- Polityka Ekologiczna Państwa
PFOŚiGW	- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PGO	- Plan Gospodarki Odpadami
PHARE	- Fundusz pomocowy Unii Europejskiej
PK	- Park Krajobrazowy
PKB	- Produkt Krajowy Brutto
PKE	- Polski Klub Ekologiczny
PIG	- Państwowy Instytut Geologiczny
PM10	- Pył zawieszony o granulacji do 10 µm
POE	- Pozarządowe Organizacje Ekologiczne
POŚ	- Prawo ochrony środowiska
PRDiM	- Przedsiębiorstwo Robót Drogowych i Mostowych
PSP	- Państwowa Straż Pożarna
PTTK	- Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze
PWiK	- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
PZW	- Polski Związek Wędkarski
RDLP	- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RLM	- Równoważna Liczba Mieszkańców
RZGW	- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
RZSW-M	- Rejonowy Zarząd Spółek Wodno – Melioracyjnych
SAPARD	- Fundusz pomocowy Unii Europejskiej dla rolników
SKKT	- Szkolny Klub Krajoznawczo – Turystyczny

SOO	- Specjalne Obszary Ochrony
SP	- Starostwo Powiatowe
SPO	- Sektorowy Program Operacyjny
SRM	- odpady szczególnego ryzyka
SUW	- Stacja Uzdatniania Wody
t.d.o.	- trudne do określenia
UE	- Unia Europejska
UG	- Urząd Gminy
UM	- Urząd Miasta /Marszałkowski
UNEP	- United Nations Environment Programme (program na rzecz środowiska ONZ)
UNIDO	- United Nations Industrial Development Organization (Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw rozwoju przemysłu)
US	- Urząd Statystyczny
UW	- Urząd Wojewódzki
WFOŚiGW	- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
WOSRiL	- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa
WSSE	- Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna
WZMiUW	- Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
ZO LOP	- Zarząd Okręgu Ligi Ochrony Przyrody
ZPORR	- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego